

ten, om slagvaardig te zijn als straks het „voorwaarts” door de gelederen weerklinkt. Daarom wil het reeds nu „allerwege tot de gewenschte werkzaamheid opwekken.” Elk departement moet in zijn kring „bijzondere maatregelen” nemen, om elken twijfel aangaande zijn strijdlust te doen wijken. Zoo moet allerwege met „belangstelling en wijsheid tot gidsen” en „bekendheid en ervaring tot raadslieden” de beweging gewekt en gaande gehouden worden. Een „NUTS“-BEWEGING dus, een „NUTS“-AGITATIE tegen die „kerkelijke” beweging over geplaatst, zietdaar de „pensée intime”, die het Hoofdbestuur door zijn schrijven wil verwezenlijken.

Daarom heft men dan ook ten slotte nogmaals de „Nuts”-banier op: „Volkswelvaart door volksbeschaving,” en als met een stilistische satire op de onhoudbaarheid van dat streven, wordt de hoop op wêlslagen luide uitgesproken, zoo maar de leden van het Nut het gebouw „der neutrale school steunen met gelijke kracht als nu wordt aangewend om het te ondermijnen.” Een bouwkundige, ja zelfs een eenvoudig opperman zou zeggen, dat stutten en steunen niet baat, zoo het ondermijningswerk met gelijke kracht wordt voortgezet, — en wat die opperman in zijn eenvoudigheid zou zeggen, denk ik van het strijden onder zulk een leus ook.

En wat ik nu met de analyse van dat stuk bedoel? De geachte onderteekenaars PHILIPS of VAN HEES, of een der overige bestuursleden over hun warmen ijver hard te vallen? Integendeel, hun ijver waardeer ik: de taaiheid waarmee zij de overtuiging huns levens vasthouden stel ik op prijs: de gloed die in hun schrijven door de kieren schemert, toont me hun warmte van hart; en de zondige onbillijkheid waarmee ze hun tegenstanders zwart maken, hen als „kerkelijke” fractie, als „wrevelige lieden,” als „ondankbaren,” als „samenspanners tegen Neêrlands onafhankelijkheid” ten toon stellen, om ten slotte zelfs de „oprechtheid van hun vaderlandsliefde” te verdenken, is mij slechts